

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10), a u skladu sa članovima 33. i 46. Zakona o izvršavanju Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 1/22), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 160. sjednici, održanoj dana 28.06.2022. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

o usvajanju Programa utroška sredstava planiranih u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu na razdjelu 21 - Ministarstvo zdravstva, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100 - „Tekući transferi drugim nivoima vlasti“, subanalitika LAX001 - „Tekući transfer za nabavku vakcina“, subanalitika LAX008 - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica“ i subanalitika LAX012 - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za istraživanje i razvoj“

I.

Usvaja se Program utroška sredstava planiranih u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 1/22) na razdjelu 21 - Ministarstvo zdravstva, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100 - „Tekući transferi drugim nivoima vlasti“, subanalitika LAX001 - „Tekući transfer za nabavku vakcina“, subanalitika LAX008 - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica“ i subanalitika LAX01 - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za istraživanje i razvoj“ u iznosu od 224.500,00 KM (slovima: dvijestotine dvadesetčetirihiljadeipetstotina konvertibilnih maraka), koji čini sastavni dio ovog zaključka.

II.

Sredstva planirana Budžetom Zeničko-dobojskog kantona za namjene predviđene ovim zaključkom realizovat će se isključivo u skladu sa realizacijom ostvarenih javnih prihoda u Budžetu Kantona.

III.

Za realizaciju ovog zaključka zadužuju se Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo finansija, svako u okviru svojih nadležnosti.

IV.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Broj: 02-11-10291/22

Datum, 28.06.2022. godine
Zenica

Mirnes Bašić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo zdravstva,
1x Ministarstvo finansija,
1x a/a.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA**

**PROGRAM UTROŠKA SREDSTAVA
PLANIRANIH U BUDŽETU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2022. GODINU**

**na razdjelu 21 - Ministarstvo zdravstva, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica
0001, ekonomski kod 614100 - „Tekući transferi drugim nivoima vlasti“,
subanalitika LAX001 - „Tekući transfer za nabavku vakcina“,
subanalitika LAX008 - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane
Zenica“ i subanalitika LAX012 - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost
hrane Zenica za istraživanje i razvoj“**

Zenica, juni 2022. godine

I UVOD

U skladu sa članom 33. stav (2) Zakona o izvršavanju Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), sredstva utvrđena u razdjelu 21, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 Budžeta - Ministarstvo zdravstva – „Tekući transferi drugim nivoima vlasti“, koristit će se prema programima utroška, koje donosi Vlada Kantona.

U skladu sa članom 46. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, Ministarstvo zdravstva predlaže Vladi Zeničko-dobojskog kantona program utroška sredstava iz člana 33. navedenog Zakona, a stavom (3) istog člana Zakona propisani su bitni elementi programa: naziv programa, svrha programa, visina sredstava, izvori iz kojih će se finansirati, kriterij i naziv pravnog ili fizičkog lica koje prima transfer.

1. Naziv Programa

Sredstva tekućih transfera za zdravstvo koristit će se po programu pod nazivom:

Program utroška sredstava planiranih u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu na razdjelu 21 - Ministarstvo zdravstva, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100 - „Tekući transferi drugim nivoima vlasti“, subanalitika LAX001 - „Tekući transfer za nabavku vakcina“, subanalitika LAX008 - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica“ i subanalitika LAX012 - „Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za istraživanje i razvoj“ (u daljem tekstu: Program).

2. Ciljevi Programa

Cilj donošenja Programa je transparentno trošenje budžetskih sredstava čija je namjena obezbjeđenje određenih količina vakcina u preveniranju bolesti bjesnila i gripe uz vakcinisanje što većeg broja najugroženijeg stanovništva na sezonsku gripu, djelimično finansiranje javno-zdravstvene djelatnosti kroz realizaciju programa kao što su: prikupljanje i obrada zdravstveno-statističkih podataka i statistička istraživanja u zdravstvu, nadzor nad imunizacijom, edukacija zdravstvenih radnika i dr, kao i provođenje istraživanja prisustva glodara na području Zeničko-dobojskog kantona

3. Izvori sredstava

U Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu na razdjelu 21, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 Budžeta - Ministarstvo zdravstva, u okviru ekonomskog koda 614100 „Tekući transferi drugim nivoima vlasti“ planirana su sredstva u iznosu 224.500,00 KM, koja se odnose na sljedeće tekuće transfere za koje se donosi Program:

Ekonomski kod	Subanalitika	Tekući transferi	Budžet 2022. godine
1	2	3	4
614100	LAX 001	Tekući transfer za nabavku vakcina	90.000,00
614100	LAX 008	Tekući transfer za Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica	110.000,00
614100	LAX012	Tekući transfer za Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za istraživanje i razvoj	24.500,00
Ukupno tekući transferi			224.500,00

Navedeni transferi realizovat će se donošenjem Programa i odluka Vlade Zeničko-dobojskog kantona o odobravanju sredstava, a prema operativnim planovima potrošnje usklađenim sa procentom ostvarenja javnih prihoda.

4. Korisnici Programa

Krajnji korisnik Programa je JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

II PROGRAMI

1. Tekući transfer za nabavku vakcina (ekonomski kod 614100, subanalitika LAX 0001 – planirana sredstva u iznosu 90.000,00 KM)

Članom 13. tačka 9) i 10) Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 46/10 i 75/13) propisano je da društvena briga za zdravlje na nivou Kantona obuhvata mjere za osiguranje i provođenje zdravstvene zaštite od interesa za građane na području kantona i to: provođenje epidemiološke, zdravstveno-statističke, socijalno-medicinske i zdravstveno-ekološke djelatnosti, te unapređenje zdravlja i prevencija bolesti na području kantona i provođenje mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti iz svoje nadležnosti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, u skladu sa članom 119. stav 2. alineja 9. navedenog Zakona, kontinuirano provodi mjere higijensko - epidemiološke zaštite i nadzora sa epidemiološkom analizom stanja na području Kantona i provodi protivepidemijske mjere, te nadzire provođenje obaveznih imunizacija.

1.1. Nabavka vakcina protiv bjesnila – antirabična zaštita

Cilj: Imati dovoljan broj vakcina protiv bjesnila, kako bi se moglo odgovoriti na neku incidentnu situaciju.

Opis: Na području Kantona evidentan je problem pasa litalica, koji su najčešći prenosnici virusa bjesnila. Bjesnilo ili bjesnoća (Rabies ili Lisa) je teška zarazna bolest od koje može oboljeti svaki sisar, među kojima i čovjek, što je svrstava u skupinu zoonoza. Od bjesnila najčešće obolijevaju psi, vukovi, mačke i lisice ali i drugi mesojedi. Novija istraživanja ukazuju i na šišmiše, kao potencijalni izvor bjesnila u prirodi. Kod oboljelih, virus uzročnik bjesnila nalazi u slini (pljuvački) zaražene životinje, zaraza se lako širi ujedima. Virus uzročnik ove bolesti je neurotropan pa se kod oboljelih životinja, ali i ljudi javljaju simptomi vezani za nervni sistem. Ujedom bjesne životinje (psa ili lisice, vuka i dr.), oboljeva i krupna stoka koja uključuje konje, goveda, ovce, koze, svinje i dr.

Nabavka vakcina protiv bjesnila je opravdana, jer se postiže visok stepen sigurnosti građana u slučaju eventualne pojave bjesnila kod životinja koje borave u blizini ljudi.

Efekti antirabične zaštite: Sprečavanje širenja virusa.

Glavni rizici: Prevelik broj potencijalno zaraženih, što može rezultirati nedostatkom vakcina

Glavne aktivnosti:

1. Nabavka vakcina protiv bjesnila

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Nabavka 230 doza vakcine protiv bjesnila VEROLAB	17.800
Ukupno	17.800

Planirana sredstava u Budžetu Kantona za 2022. godinu za nabavku vakcina protiv bjesnila (nabavka 230 doza vakcina Verolab) iznose 17.800,00 KM. Jedina ovlaštena i osposobljena ustanova za procjenu potrebe i apliciranje antirabične zaštite na području Zeničko-dobojskog kantona je JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

1.2. Nabavka vakcina protiv sezonske gripe

Cilj: Vakcinisati što veći broj stanovništva na sezonsku gripu

Opis: Gripa je jedan od najznačajnijih uzroka morbiditeta i mortaliteta od zaraznih bolesti. Svake godine, oko deset posto evropske populacije se zarazi virusom gripe, a komplikacije od ove bolesti uzrokuju stotine hiljada hospitalizacija širom Evrope. Najviše su ugroženi stariji ljudi, mlađa djeca i osobe s kroničnim oboljenjima koji su u najvećem riziku od ozbiljnih komplikacija, koje uključuju upale pluća, miokarditis (upalu srčanog mišića) i encefalitis (upalu mozga), koje mogu dovesti do smrti.

Na sjevernoj hemisferi javlja se zimi, u većim ili manjim epidemijama, a sporadične infekcije javljaju se izvan sezone s najmanjom incidencijom u toplim ljetnim mjesecima.

Kod pojave gripe izvan sezone, vjeruje se da je infekcija možda uvezena iz ekvatorskog područja (gdje je gripa prisutna uglavnom čitave godine) i s južne hemisfere gdje se epidemija podudara s ljetnim mjesecima u Europi.

Zbog toga postoji potreba za obezbjeđenjem sredstava za nabavku vakcina protiv sezonske gripe, kako bi se zaštitilo cca 3550 najugroženijih stanovnika na području Kantona.

Efekte vakcinacije protiv sezonske gripe: Vakcinacija je jedina i najučinkovitija mjera prevencije gripe i njenih komplikacija. Vakcinacijom protiv gripe stiče se solidna zaštita od obolijevanja i mogućih, pa i fatalnih komplikacija. Zbog promjena koje se stalno dešavaju kod virusa gripe, sastav vakcine se svake godine mijenja, za svaku hemisferu ponaosob.

Idealno vrijeme za vakcinaciju protiv gripe je u oktobru, odnosno u ranu jesen, prije širenja virusa gripe, budući da su potrebne dvije sedmice da se zaštitna antitijela razviju u tijelu. Međutim, vakcinacija se može provoditi i kasnije, sve dok virus gripe cirkulira.

Glavni rizici: Nedovoljan odziv stanovništva na vakcinaciju i prevelik broj potencijalno zaraženih, što može rezultirati nedostatkom vakcina.

Glavne aktivnosti:

1. Nabavka vakcina protiv sezonske gripe,
2. Distribucija nabavljenih vakcina domovima zdravlja.

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Nabavka 3190 doza vakcina protiv sezonske gripe VAXIGRIP	72.200
Ukupno	72.200

Planirana sredstava u Budžetu Kantona za 2022. godinu za nabavku vakcina protiv sezonske gripe (nabavka 3190 doza vakcina Vaxigrip) iznose 72.200,00 KM. JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica vrši nabavku vakcina i distribuciju domovima zdravlja za dalju podjelu.

Planirana sredstva u Budžetu Kantona za 2022. godinu, za nabavku vakcina protiv bjesnila i sezonske gripe za rizičnu skupinu najugroženijih stanovnika Zeničko-dobojskog kantona iznose 90.000,00 KM, a realizacija će se vršiti u skladu sa procentom ostvarenja prihoda.

Kriteriji za raspodjelu sredstava

Zahtjev JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, u skladu sa epidemiološkom situacijom, o vrsti-soju vakcine i potrebnim količinama, Program i odluka Vlade Kantona o odobrenju sredstava.

Vaccine nabavlja JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, sukladno Zakonu o javnim nabavkama. Po okončanju procedure javne nabavke, Ministarstvo zdravstva transferiše sredstva JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica u skladu sa zaključenim ugovorom o nabavci.

Izveštaj o utrošku sredstava podnosi se Ministarstvu zdravstva po okončanju nabavke vakcina i distribucije domovima zdravlja.

2. Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica (ekonomski kod 614100, subanalitika LAX 008 – planirana sredstva u iznosu 110.000,00 KM)

2.1. Programi javnozdravstvene djelatnosti

Budžetom Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu planirna su sredstva u iznosu od 110.000,00 KM za programe javnozdravstvene djelatnosti koje provodi Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:46/10 i 75/13) propisane su obaveze Kantona po pitanju zdravstvene zaštite. Većina mjera se direktno odnosi na javnozdravstvenu djelatnost (tačke 3, 4, 8, 9 i 10):

- praćenje zdravstvenog stanja stanovništva i rada zdravstvenih ustanova na području kantona, kao i staranje o provođenju utvrđenih prioriteta u zdravstvenoj zaštiti;
- donošenje strateškog plana zdravstvene zaštite za područje kantona;
- planiranje i ostvarivanje kantonalnog programa za očuvanje i zaštitu zdravlja od zagađene životne okoline što je prouzrokovano štetnim i opasnim materijama u vazduhu, vodi i zemljištu, odlaganjem otpadnih materija, opasnih hemikalija, izvorima jonizujućih i nejonizujućih zračenja, bukom i vibracijama na svojoj teritoriji, kao i vršenjem sistematskih ispitivanja životnih namirnica, predmeta opšte upotrebe, mineralnih voda za piće, vode za piće i drugih voda koje služe za proizvodnju i preradu životnih namirnica i sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe, radi utvrđivanja njihove zdravstvene i higijenske ispravnosti i propisanog kvaliteta od interesa za kanton, u skladu sa programom mjera koji donosi Vlada Kantona, na prijedlog kantonalnog ministra i kantonalnog ministra nadležnog za zaštitu okoline;
- provođenje epidemiološke, zdravstveno-statističke, socijalno-medicinske i zdravstveno-ekološke djelatnosti, te unapređenje zdravlja i prevenciju bolesti na području kantona;
- provođenje mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti iz svoje nadležnosti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Aktivnosti iz tačke 2. 5. i 6. navedenog člana Zakona posredno se odnose na javno zdravstvo, jer je JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica do sada bio vrlo važan učesnik izrade dokumenata iz ove oblasti kao i njihove implementacije:

- uređenje i vođenje zdravstvene politike i provođenje reforme iz oblasti zdravstva od interesa za područje kantona;
- stvaranje uslova za pristupačnost i ujednačenost korišćenja primarne i sekundarne zdravstvene zaštite na području kantona i
- uspostava sistema poboljšanja kvaliteta i bezbjednosti zdravstvene zaštite.

Programi javnozdravstvenih aktivnosti koje realizuje JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica su od izuzetnog značaja i predstavljaju djelatnost koja je zakonska obaveza. Najveći dio ovih aktivnosti Institut mora provoditi bez obzira na dodijeljena sredstva iz Budžeta. Radi se o aktivnostima koje donosiocima odluka daju osnovu za ispravno odlučivanje, te aktivnostima koje doprinose unapređenju zdravlja stanovništva i funkcionisanja zdravstvenog sistema.

Programi javnozdravstvene djelatnosti koje će realizovati JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica u 2022. godini su:

2.1.1 Praćenje i analiza zdravstvenog stanja stanovništva i funkcionisanja zdravstva

Cilj programa: Uvid u zdravstveno stanje stanovništva i funkcionisanje zdravstvenog sistema, te davanje prijedloga mjera za poboljšanje stanja.

Opis programa: Da bi se mogle donositi odgovarajuće odluke i mjere sa ciljem poboljšanja zdravstvenog stanja stanovništva i poboljšanja funkcionisanja zdravstvenih službi, potrebno je steći uvid u određene parametre zdravstvenog stanja stanovništva i funkcionisanja zdravstvenog sistema. Zbog toga se svake godine vrši ocjena zdravstvenog stanja stanovništva i funkcionisanja zdravstva što se prezentuje kantonalnoj Skupštini.

Efekti programa: Program će omogućiti bolji razvoj Službe za socijalnu medicinu, organizaciju i ekonomiku u zdravstvu, koja će na osnovu stručnih savjeta i uputa zaposlenicima u drugim ustanovama objasniti na koji način adekvatno popunjavati tražene obrasce koji će osigurati tačne statističke podatke na osnovu kojih će se donositi adekvatne odluke i mjere u zdravstvu.

Glavni rizici programa: Gubitak podataka i pogrešan unos podataka od strane zaduženih osoba što može promijeniti tok analize podataka

Glavne aktivnosti programa:

1. prikupljanje i obrada analitičko-dokumentacione osnove za izradu izvještaja o zdravstvenom stanju stanovništva i funkcionisanju zdravstva,
2. izrada analize o zdravstvenom stanju stanovništva, organizaciji i radu zdravstva i sanitarno-higijenskom stanju sa prijedlogom odgovarajućih mjera,
3. grafička priprema, štampanje i distribucija dokumenta "Informacija o zdravstvenom stanju stanovništva i funkcionisanju zdravstva na području Zeničko-dobojskog kantona u 2021. godini" u 400 primjeraka,
4. priprema i izrada materijala za prezentaciju (prezentacioni materijal, štampanje publikacije),
5. prezentacija na sjednici Skupštine Kantona,
6. prezentacija izvještaja i zdravstvenog stanja stanovništva putem medija.

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Bruto primanja zaposlenih	8.499
Troškovi tehničke realizacije programa	3.300
Indirektni troškovi	2.322
Ukupno	14.121

2.1.2 Prikupljanje i obrada zdravstveno-statističkih podataka i statistička istraživanja u zdravstvu

Cilj programa: Obezbjedenje podataka relevantnih za stručnu analizu organizacije i djelatnosti zdravstvenog sistema na području Kantona, te unapređenje kvaliteta i vjerodostojnosti dobijenih podataka.

Opis programa: Na osnovu Programa statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH, postoji lista određenih statističkih istraživanja u oblasti zdravstva. Na području kantona JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane je zadužen da prikuplja određene zdravstveno-statističke podatke od zdravstvenih ustanova, obrađuje ih i prosljeđuje u Zavod za javno zdravstvo FBiH. Pored toga koristi ih i za potrebe izrade raznih analiza.

Sve zdravstvene ustanove na području kantona imaju obavezu da vode određenu zdravstveno-statističku evidenciju. Kako one, uglavnom, nemaju potrebne stručne kadrove i iskustvo, potrebna im je stručna pomoć koju će im pružiti Služba socijalne medicine Instituta. Pored toga postoji potreba pomoći u statističkoj obradi pojedinih stručnih i naučnih radova.

Efekti programa: Za procjenu zdravstvenog stanja stanovništva važni su sljedeći pokazatelji: očekivana dužina života, stopa smrtnosti (mortalitet), stopa dojenačke smrtnosti, vodeći uzroci smrtnosti, vodeća oboljenja (morbiditet), a kao posebne indikatore prati se stanje zdravlja žena i djece. Opća stopa smrtnosti u 2020. godini u Zeničko-dobojskom kantonu je bila 12,8‰, a stopa dojenačke smrtnosti je bila 7,4‰.

Glavni rizici programa: Gubitak podataka i pogrešan unos podataka od strane zaduženih osoba što može primijeniti tok analize podataka

Glavne aktivnosti programa:

1. prikupljanje i obrada 15 periodičnih izvještajnih obrazaca (od čega 13 izvještajnih obrazaca svaka tri mjeseca, a 2 izvještajna obrasca 1 puta godišnje). Ovo podrazumijeva prijem oko 600 izvještajnih obrazaca na blizu 1.300 stranica sa preko 200.000 podataka,
2. izrada analize o zdravstvenom stanju stanovništva, organizaciji i radu zdravstva i sanitarno-higijenskom stanju sa prijedlogom odgovarajućih mjera,
3. dostavljanje izvještaja u Zavod za javno zdravstvo FBiH četiri puta godišnje. (dostavljanje ukupno 54 izvještajna obrasca na oko 250 stranica sa oko 65.000 podataka),
4. kontinuirano prikupljanje i obrada individualnih izvještajnih obrazaca. (obrada oko 38.000 individualnih izvještajnih obrazaca),
5. prilagodba izvještajnih podataka za potrebe Fonda zdravstvenog osiguranja (za Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju zdravstvenih ustanova) 2 puta godišnje,
6. pružanje stručno-metodološke pomoći zdravstvenim organizacijama u poslovima vođenja medicinske dokumentacije i statističkih izvještaja,
7. učešće u obradi obrazaca prijave smrti (DEM-2) u saradnji sa službom Zavoda za Statistiku,
8. izrada aplikativnog softvera za obradu statističkih podataka

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Bruto primanja zaposlenih	36.193
Troškovi tehničke realizacije programa	500
Indirektni troškovi	7.376
Ukupno	44.069

2.1.3 Antirabična zaštita ljudi

Cilj programa: Spriječiti obolijevanje stanovništva od neizlječive bolesti – bjesnila.

Opis programa: Jedna od najstarijih bolesti, za koju se zna više od 4.000 godina, bjesnilo ili bjesnoća (Rabies ili Lisa) je teška i po ljude smrtonosna zarazna bolest zoonoza, jer je njeno liječenje nemoguće i ishod je fatalan. Ljudi su ipak uspjeli razviti uspješne mjere prevencije koje uključuju edukaciju stanovništva, vakcinaciju pasa i mačaka, testiranje ulovljenih divljih životinja, te njihovo obavezno testiranje na prisustvo virusa bjesnila.

Efekti programa: Preporuke stručnjaka su da se vrše vakcinacije, kako bi se izbjegla mogućnost širenja bolesti sa divljih na domaće životinje, a onda na ljude. Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije (SZO/WHO) godišnje u svijetu od bjesnila umire 59.000 ljudi, od čega 40 posto djeca mlađa od 15 godina. Od bjesnila mogu oboljeti svi sisari-lisice, vukovi, rakuni, tvorovi, šišmiši, psi i mačke, stoka i ljudi. Životinje koje nisu sisari, poput ptica, zmija i riba, ne mogu dobiti bjesnilo. Životinja se zarazi virusom putem pljuvačke, najčešće tokom ujeda zaražene životinje.

Glavni rizici programa: Pojava većeg broja zaraženih i prenos bolesti na osoblje Instituta

Glavne aktivnosti programa:

1. praćenje epizootije bjesnila među životinjama u uskoj saradnji sa veterinarskom službom, kao i saradnji sa drugim zavodima za javno zdravstvo, a prije svega za Zavodom za javno zdravstvo FBiH,
2. neophodno je osigurati raspoloživost doktora medicine, specijalistu epidemiologije kao i obučenog zdravstvenog tehničara, kako bi mogli izvršiti pregled i procjenu potrebe za antirabičnom zaštitom, te provesti antirabičnu zaštitu,
3. za potrebe antirabične zaštite neophodno je angažiranje ljekara i tehničara i u neradne dane, obzirom da se ova zaštita daje po strogo određenoj šemi.

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Bruto primanja zaposlenih	8.581
Troškovi tehničke realizacije programa	1.000
Indirektni troškovi	1.875
Ukupno	11.456

U toku 2022 godine procjenjuje se da će antirabičnu zaštitu tražiti oko 300-400 osoba.

2.1.4 Nadzor nad akutnom flakcidnom paralizom

Cilj programa: Identifikovati poliovirus rano ako cirkulira, pokazati odsustvo divljeg poliovirusa, pokazati da nadzor zadovoljava nivo potreban za certifikaciju.

Opis programa: Akutna flakcidna paraliza ili dječja paraliza (poliomijelitis) akutno je infektivno oboljenje uzrokovano poliovirusom. Manifestira se seroznim meningitisom, flakcidnim paralizama i parezama mišića. Na ovom programskom zadatku radi se niz godina, zato što postoji rizik uvoza divljeg poliovirusa, a istovremeno rana dijagnoza omogućava brzi odgovor. Provodi se aktivni i pasivni nadzor nad AFP među djecom od 0 – 15 godina života u cilju dobijanja certifikata o eradikaciji poliomijelitisa i sedmično se šalju izvještaji Zavodu za javno zdravstvo FBiH. U cilju realizacije ovog programa neophodno je obaviti određeni broj terenskih posjeta.

Efekti programa: Povećati svijest ljudi o akutnoj flakcidnoj paralizi

Glavni rizici programa: Proširivanje zaraze i pandemija

Glavne aktivnosti programa:

1. naći poliovirus rano ako cirkulira,
2. pokazati odsustvo divljeg poliovirusa,
3. pokazati da nadzor zadovoljava nivo potreban za certifikaciju,
4. strategija nadzora je prijaviti i istražiti sve slučajeve akutne flakcidne paralize

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Bruto primanja zaposlenih	2.319
Troškovi tehničke realizacije programa	0
Indirektni troškovi	454
Ukupno	2.773

2.1.5 Edukacija zdravstvenih radnika

Cilj programa: Opći cilj treninga jeste unapređenje službi i cijele bolnice što bi trebalo rezultirati boljom bolničkom zdravstvenom zaštitom.

Opis programa: Kontinuirana medicinska edukacija se može provoditi u raznim oblicima, ali osnovno za nju jeste da omogućava polaznicima primanje informacija, sticanje novih znanja, obnavljanje znanja, razmjenu iskustava i to kao dio cjeloživotnog učenja. Za zdravstvene radnike, a posebno ljekare, pojam cjeloživotnog učenja je imeprativ uspješnosti.

Pohađanje raznih oblika CME, kao što su seminari, predavanja, simpoziji i sl. iziskuje odvajanje vremena i odlazak na određenu lokaciju gdje se određeni oblik edukacije provodi. Uskladiti to sa redovnim poslovnim i privatnim obavezama nije tako jednostavno. Oblik učenja na daljinu jedan od mogućih oblika edukacije, koji bi omogućio značajnom dijelu ljekarske populacije da može «pohađati» kontinuiranu medicinsku edukaciju iz svoje kuće ili iz ljekarske sobe u bolnici u toku dežure.

Učenje na daljinu (Distance learning), kao novi vid učenja, pruža polaznicima koji nemaju vremena da prate klasična predavanja, da savladaju gradivo i nudi im mogućnost učenja u vremenu kada njima najviše odgovara.

Ovaj oblik obrazovnog procesa se, u posljednjih dvadesetak godina zahvaljujući brzom razvoju informacionih tehnologija, računara i računarskih mreža, pridružio, ili je skoro u potpunosti zamijenio ranije poznate metode obrazovanja. Ogroman značaj u ekspanziji ovog oblika

obrazovanja ima Internet, kao globalna računarska mreža koja je riješila kako pitanje brzog i relativno jeftinog povezivanja veoma udaljenih učesnika, tako i prevazilaženje tehničkih, jezičkih i drugih barijera u obrazovnom procesu.

Sve veći broj studenata u svijetu značajan dio svojih studija obavlja kod kuće, koristeći sadržaje s Interneta koji su upravo za njih pripremljeni i oblikovani tako da ih vode kroz proces učenja i savladavanja nastavnog gradiva. Ako je to primjenjivo za savladavanje redovnog gradiva i završetak cijelog studija na fakultetu, onda je učenje na daljinu idealan metod za kontinuiranu medicinsku edukaciju

Distance learning ili u slobodnom prevodu - učenje na daljinu, podrazumijeva geografsku razdvojenost između onih koji pružaju znanje i onih koji to znanje prihvataju i preuzimaju.

Osim toga podrazumijeva:

- plan, program i bodovanje u skladu sa pravilima Ljekarske komore,
- fleksibilnost usklađivanja s poslom ili odabranim stilom života,
- mogućnost trenutne primjene naučenog na poslu,
- učenje sa bilo kojeg mjesta i u bilo koje vrijeme,
- korištenje i praktičnu upotrebu savremenih informaciono-komunikacionih tehnologija,
- povezivanje i upoznavanje sa kolegama iz drugih gradova i regiona.

Efekte programa: Kontinuirana edukacija zdravstvenih radnika se provodi takođe u oblasti primjene savremenih metoda i tehnika upravljanja u zdravstvenom sistemu i poboljšanja organizacije i funkcionisanja zdravstvene zaštite orijentisane na pozitivne ishode i rezultate sestrinske prakse.

Glavni rizici programa: Nedovoljan odziv zainteresiranih zdravstvenih radnika i nepovoljna epidemiološka situacija

Glavne aktivnosti programa:

1. kontinuirane medicinske edukacije na daljinu (Distance learning)
2. podizanje kvaliteta u zdravstvu

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Bruto primanja zaposlenih	11.097
Troškovi tehničke realizacije programa	3.000
Indirektni troškovi	2.939
Ukupno	17.036

2.1.6 Nadzor nad obaveznim imunizacijama

Cilj programa: U svim gradovima/općinama Zeničko-dobojskog kantona podići obuhvatnost djece obaveznim imunizacijama protiv zaraznih bolesti na 90%, a za morbile 95%.

Opis programa: Obavezna imunizacija djece do navršених 18 godina života predstavlja prioritetom zadatak, jer je to najsigurniji način da zaštitimo djecu od bolesti, invalidnosti i smrti.

Efekte programa: Imunizacija predstavlja ključnu zdravstvenu uslugu koja štiti osjetljive osobe od bolesti koje se mogu spriječiti vakcinacijom. Pravovremenim provođenjem imunizacije štite se pojedinci i zajednice i smanjuje mogućnost izbijanja epidemije bolesti koje se mogu spriječiti vakcinacijom. Sprječavanje izbijanja epidemije bolesti koje se mogu spriječiti vakcinacijom ne samo da spašava ljudske živote već i zahtijeva manje resursa nego što bi bio odgovor na

epidemiju, a pomaže i u rasterećenju zdravstvenog sistema koji je uslijed opterećenja zbog raznih zaraznih bolesti već izložen pritisku.

Glavni rizici programa: Pandemija i nedovoljno zainteresiranih za vakcinaciju.

Glavne aktivnosti programa:

1. izraditi godišnje planove imunizacije za svaki grad/općinu posebno
2. prikupiti, analizirati i obraditi izvještaje o imunizaciji za gradove/općine svaka tri mjeseca
3. napraviti tromjesečni, polugodišnji, devetomjesečni i godišnji izvještaj
4. kvartalno obići gradove/općine i napraviti uvid u kartoteku o imunizaciji, izvršiti s lokalnim osobljem analizu obuhvatnosti imunizacijom i naložiti dopunske mjere da bi se imunizacija obavila u planiranom obimu.
5. svaki vakcinacioni punkt obići najmanje dva puta u toku godine. U sklopu ovog programskog zadatka je i nadzor nad "hladnim lancem", planiranje i distribucija vakcina, kao i ostalog potrošnog materijala .

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Bruto primanja zaposlenih	14.302
Troškovi tehničke realizacije programa	6.500
Indirektni troškovi	3.840
Ukupno	24.642

Ukupni troškovi za realizaciju prethodno navedenih programa javnozdravstvene djelatnosti iznose 114.097,00 KM, od čega će **se iz Budžeta Zeničko-dobojskog kantona finansirati 110.000,00 KM**. Nedostajuća sredstva za finansiranje navedenih programa bit će obezbjeđena iz sredstava JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, obzirom da se radi o aktivnostima koje su zakonska obaveza.

Kriteriji za raspodjelu sredstava

Program i odluka Vlade Kantona o odobravanju sredstava, usklađena sa procentom ostvarenja prihoda i operativnim planovima potrošnje budžetskog korisnika.

Nakon usvajanja Programa i donošenja odluke o odobravanju sredstava, ukupan iznos odobrenih sredstava bit će transferisan JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Izvještaj o utrošku sredstava podnosi se Ministarstvu zdravstva najkasnije do 15.01.2023. godine.

3. Tekući transfer za JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za istraživanje i razvoj (ekonomski kod 614100 – planirana sredstva u iznosu 24.500,00 KM)

Cilj programa: Cilj istraživanja i samog promatranja kretanja i prisustva glodara na području Zeničko-dobojskog kantona je da se u doglednom periodu determinišu specifična rizična područja sa ovog aspekta kao i da se pronade najadekvatniji mehanizam suzbijanja glodara, svodeći ih na biološki prihvatljiv nivo koji neće nanositi dodatnu štetu čovjeku ali i drugim korisnim vrstama koje obitavaju u blizini čovjeka.

Poseban dugoročni cilj predstavlja smanjenje količine trovne mase, odnosno hemijskih preparata koji imaju određeni štetan uticaj na eko sistem, odnosno zaštita životne sredine jedna od misija svih zainteresiranih strana.

Preciznijom determinacijom vrste glodara, kao i stepena infestacije biti će lakša mogućnost “ciljanog” djelovanja uz redukciju količine hemijskih supstanci sa ciljem smanjenja populacije glodara a samim tim smanjuje se i ekspozicija hemijskih materija u prirodu, ali i cjelokupno ljudsko okruženje.

Konačni cilj jednog ovakvog istraživanja je težnja ka uspostavi baze podataka koja će se koristiti u svrhu izrade procjene rizika za vektorske zarazne bolesti, što će doprinijeti efikasnijem i boljem planiranju održavanja povoljne epidemiološke slike, a dugoročno će i označavati i omogućavati spremnost na regovanje u slučaju incidentnih situacija u smislu pojave određene vrste glodara u Zeničko-dobojskom kantonu kao i regionu.

Opis programa: Na našem području posebno su važne tri vrste glodara (kućni miš, sivi i crni štakor), čiju populaciju sa zdravstvenog i ekonomskog aspekta, provođenjem deratizacije treba držati pod kontrolom.

Glodari, uz insekte, ptice i domaće životinje predstavljaju najveći rizik po zdravlje ljudi. Jako su važni i sa aspekta potencijalnog izvora mikrobiološke opasnosti, odnosno kao potencijalni izvor zaraze. Izvor hemijske opasnosti mogu predstavljati i neadekvatno provedeni programi suzbijanja štetočina i nepažljiva i nepravilna upotreba rodenticida. Uzevši sve navedeno u obzir, neophodno je provoditi kontinuiran monitoring nad prisustvom glodara, determinisati ih po vrstama i obimu, ali i predefinisati postupke kojima se rizik od štete koju glodari uzrokuju na više načina i sa više aspekata svodi na najnižu moguću mjeru, s ciljem očuvanja ekonomskih vrijednosti, smanjenja materijalne štete, očuvanja estetskih vrijednosti, ali prvenstveno sa ciljem spječavanja nastanka i širenja zaraznih bolesti čiji su vektori glodari.

Efekti programa: Deratizacija podrazumijeva postupke kojima se štetnim vrstama glodara sprečava ulaženje, zadržavanje, hranjenje i razmnožavanje ili se reducira njihov broj u stambenim i poslovnim prostorima i njihovoj okolini. Rezultati provedenog monitoringa bit će osnova za izradu Programa za provođenje preventivne sistematske deratizacije na području kantona za narednu godinu.

Glavni rizici programa: Loša procjena stanja i nedostatak osoblja

Glavne aktivnosti programa:

1. procjena stanja,
2. planiranje postavljanja hranilica na lokacije,
3. postavljanje hranilica sa mamcima na specifične lokacije,
4. procjena stepena infestacije glodarima.

Specifikacija troškova	Iznos troškova
Bruto primanja zaposlenih	16.660
Troškovi tehničke realizacije programa	9.770
Indirektni troškovi	4.716
Ukupno	31.146

Ukupni troškovi za realizaciju prethodno navedenog programa iznose 31.146,00 KM, od čega će se iz **Budžeta Zeničko-dobojskog kantona finansirati 24.500,00 KM**, a realizacija će se vršiti u skladu sa procentom ostvarenja prihoda. Nedostajuća sredstva za finansiranje navedenog programa bit će obezbjeđena iz sredstava JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Kriteriji za raspodjelu sredstava

Program i odluka Vlade Kantona o odobravanju sredstava, usklađena sa procentom ostvarenja prihoda i operativnim planovima potrošnje budžetskog korisnika.

Nakon usvajanja Programa i donošenja odluke o odobravanju sredstava, ukupan iznos odobrenih sredstava bit će transferisan JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Izveštaj o utrošku sredstava podnosi se Ministarstvu zdravstva najkasnije do 15.01.2023. godine.

Broj: 02-11-10291/22

Datum, 28.06.2022. godine
Zenica

PREMIJER

Mirnes Bašić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo zdravstva,
1x Ministarstvo finansija,
1x a/a.